

Oikeusministeriö
Lausuntoopalvelu.fi

Lausuntopyyntönnö 25.5.2026 Dnro VN/25636/2023.

Lausunto väliaikaisesta poikkeamisesta vesivoimalaitoksen lupamääräyksistä sähköjärjestelmän tasapainottamiseksi

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen 20.6.2023 päivätyn ohjelman mukaan ”Hallitus vahvistaa energiajärjestelmälle tärkeän säätökykyisen vesivoiman toimintaedellytyksiä. Vesilain päivittämisen yhteydessä huolehditaan siitä, että kansantaloudelle ja yleiselle edulle tärkeät hankkeet ovat edelleen mahdollisia. Vesivoiman säätökykyä parannetaan vesiputedirektiivin mahdollistamissa rajoissa.” Lisäksi hallitusohjelman mukaan ”Vesivoimalla tuotetun tehon korotusmahdollisuuksia parannetaan kriisitilanteita ajatellen.” Myös hallituksen vuoden 2025 puoliväliriihen kirjauksissa on painotettu vesivoiman merkitystä energiahuollon, säätövoiman ja huoltovarmuuden kannalta. Ehdotusten tavoitteena on mahdollistaa väliaikainen poikkeaminen sähköntuotantoon säätämään kykenevän vesivoimalaitoksen lupamääräyksistä olosuhteissa, joissa laitoksen sähköntuotannon lisääminen olisi välttämätöntä sähköjärjestelmän käyttövarmuuden turvaamiseksi.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on tutustunut esitykseen ja kannattaa vesivoiman säätökyvyn hyödyntämistä tasapainottamaan sähköntuotantoa poikkeusoloissa. Esityksessä ei avata yksityiskohtia, mitkä voimalaitokset säätöön osallistuvat tai miten aiheutuvat haitat tarkemmin määritellään. On tärkeä valita säätövoimaksi teholtaan suuria voimalaitoksia, hajautetusti ja joiden ympäristövaikutukset eri virtaamilla tunnetaan.

Poikkeusjärjestelyn toteutustapa on moniportainen, kankea, jos halutaan nopeaa tehosäätöä: ensin poikkeamista hakisi Energiavirasto, ja toiseksi asian ratkaisisi Lupa- ja valvontavirasto ja edelleen poikkeaman käyttöönotto tapahtuisi kantaverkonhaltijan ilmoituksella laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Voisi olla eduksi, että laadittaisiin ennakolta toimintaskenaarioita erilaisiin häiriötilanteisiin varautuen, jolloin malli toimia poikkeusoloissa olisi kaikille osapuolille selkeä ja nopeampi. Samalla tulisi kuvattua nykyistä selkeämmin, millaisia käyttövarmuushäiriöitä edellytetään, että poikkeava sääntely käynnistyy.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Lisätietoja:
Jukka Nykänen, ympäristöasiantuntija
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 0504120717

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.